

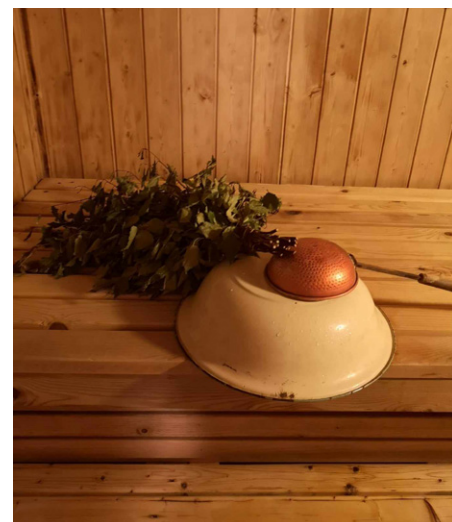
Himmeli

RUOTSINSUOMALAINEN SEURAKUNTALEHTI • SVERIGEFINSKT FÖRSAMLINGSBLAD

JOULU · JULEN 2023

HYVÄÄ JOULUA JA SIUNATTUA UUTTA VUOTTA!

God jul och Guds välsignelse
för det nya året!

Joulusauna puhdistaa juhlaa varten

S. 4-5

Julbastu gör dig ren inför festen

S. 4-5

Joulun herkkureseptit

Julens recept s. 9

Ruotsin kirkko

Joulun lahja

Julens gåva

S. 6-7

Joulurauha tuntuu nyt kaukaiselta mutta kovin kaivatulta

Sotien melske on vaikuttanut meidän kaikkien elämään. Sodan keskeltä monet ovat joutuneet pakenemaan ja etsimään turvaa. Ovet sulkeutuvat kuitenkin monelta pakolaiselta niin meillä kuin muualla, ja kasvava turvattomuus ruokkii epäluuloja. Tänä aikana tarvitsemme ehkä enemmän kuin koskaan maassa rauhaa ja ihmisille hyvää tahtoa.

Perinteet ovat aina kantaneet ihmisiä vaikeina aikoina. Kaikesta huolimatta Suomen Turussa julistetaan joulurauha keskiaikaiseen tapaan ja se velvoittaa yhteiseen vastuuseen rauhasta. Jouluvirret kertovat, kuinka valo syttyy pimeyden keskelle ja yhdessä laulaessa tapahtuu jo jotakin.

Joulusaunaa ei Betlehemissä varmasti ollut, mutta suomalaisille sauna muuttaa arjen pyhäksi ja joulusauna varsinkin. Saunassa puhdistutaan juhlaa varten ja sauna on myös ollut köyhän apteekki, paikka missä ruumis ja sielu paranevat arjen vaivoista.

Joulu on rohkeiden valintojen aikaa. Idän tietäjät lähtivät matkaan kohti tuntematonta; he uskalsivat seurata tähteä. He antoivat omastaan lahjaksi pienelle vastasyntyneelle eivätkä ilmiantaneet lasta julmalle valtiaalle, vaan valitsivat

toisen tien Betlehemistä kotiin.

Mikä on oma rohkea valintani? Uskallanko katkaista ihmissuhteessa pitkään vallinneen hiljaisuuden toivottamalla joulurauhaa? Voinko jakaa ilon toisen lapsesta tai muuttaa perinnettä, joka ei enää tunnu hyvältä?

Läsnäolo, ajan antaminen ja rakkaus ovat kestäviä lahjoja. Ne eivät maksa paljon, mutta ovat kultaakin arvokkaampia. Ylikulutuksen sijasta voin tukea lapsia sodan jaloissa esimerkiksi Ruotsin kirkon kansainvälisen työn (Act Svenska kyrkan) kautta.

Vihreämmän joulun sienisalaatit ja laatikot maistuvat rakkauden punaiselta - pienet valinnat avaavat tulevaisuuden maailman lapsille.

Rauhallista ja riemullista joulua!

ANNA TOIVONEN

FOTO: GUSTAF HELLSING/IKON

Julfriden känns nu som något avlägset men mycket efterlängtd

Krigslarmen har påverkat allas våra liv. Många har tvingats fly från kriget och söka skydd. Dörrarna har stängts för flyktingar, både här och på andra håll, och den växande osäkerheten ger näring åt misstänksamheten. I denna tid, kanske mer än någonsin, behöver vi fred på jorden och välvilja oss människor emellan.

Traditionerna har alltid burit människor genom svåra tider. Trots allt utlyses julfreden i Åbo för hela Finland på medeltida vis. Det ger ett gemensamt ansvar för freden. Julsalmerna berättar att ett ljus tänds mitt i mörkret och redan när man sjunger tillsammans händer något.

Det fanns säkert ingen julbastu i Betlehem, men för finländaren blir vardagen till helg i bastun och speciellt i julbastun. I bastun tvättar man sig inför fest och bastun har också varit den fattiges apotek, det ställe där kropp och själ läks från vardagens krämpor.

Julen är de modiga valens tid. De vise männen från Östern begav sig i väg mot det okända; de vågade följa en

stjärna. Av det egna gav de gåvor till en liten nyfödd och de angav inte barnet till den grymma härskaren, utan valde en annan väg hem från Betlehem.

Vad blir mitt eget modiga val? Vågar jag bryta den långa tystnaden i en relation genom att önska julefrid? Vågar jag dela glädjen en annans barn ger eller ändra på en tradition som inte längre känns bra?

Att vara närvarande, att ge tid och kärlek är gåvor som håller. De kostar inte mycket, men är värdefullare än guld. Istället för att överkonsumera, kan jag stödja krigsdrabbade barn till exempel genom det internationella arbete kyrkan i Sverige driver (Act Svenska kyrkan).

Den grönnare julens svampsallader och lådor har smak av kärlekens röda färg – små val öppnar en framtid för världens barn.

En fridfull och glädjrik jul!

ANNA TOIVONEN

TOIMITUS/REDAKTION HIMMELI

Ruotsin kirkon ruotsinsuomalainen seurakuntalehti, Svenska kyrkans sverigefinska församlingsblad ges ut av Svenska kyrkan

TOIMITUSKUNTA/REDAKTIONSÅRD: Jonatan Edlund, Eeva-Liisa Kettunen, Ann-Mari Lundholm, Anna Toivonen

TAITTO/GRAFISK FORM: New Normal

KANSIKUVA/OMSLAG: Kristin Lidell/Ikon ARTIKELNR SK23254

Kyrkan-sovellus

Sovellus Kyrkan sopii esikouluikäisille lapsille. Sen avulla voi mm. pelata muistipeliä Nooan arkin eläimillä, soittaa urkuja tai kaataa vettä kastemaljaan. Kolme videota kertovat kirkollisista toimituksista: mummon hautajaiset, pikkuveljen kaste ja häät. Kyrkan-sovellus ei sisällä mainoksia tai ostotarjouksia. Lataa sovellus hakusanalla "Kyrkan".

Kyrkan-appen

Kyrkan är Svenska kyrkans app för barn i förskoleåldern. I den kan du besöka en kyrka för att bland annat spela memory med djuren i Noas ark, spela på orgeln eller hälla vatten i dopfunten. I appen finns också tre korta videos. Farmors begravning, Lillebrors dop och Vigsel i kyrkan. Appen Kyrkan erbjuder inga köp inuti appen och är helt fri från reklam. Du laddar ned appen med sökord "Kyrkan".

Käytämme ruutukodeja

Skannaa ruutukoodi puhelimellasi tai tabletillasi. Näin pääset verkkosivulle, joka on liitetty artikkeliin.

Vi använder QR-koder

Skanna QR-koden med din mobil eller surfplatta, så kommer du till den webbsida som är kopplad till artikeln.

Hätä ja yksinäisyys koskettavat monia. Tavoitat meidät virka-ajan ulkopuolella, kun muu yhteiskunta on sulkenut ovet.

Nöden och ensamheten är stor. Vi finns tillgängliga på ditt hjärtas språk när en stor del av samhället inte är det.

Palveleva puhelin

KUN TARVITSET Keskustelu- tai kriisitukea

PUHELIN

Joka ilta klo 21–23
020-26 25 00

CHATTI

Torstaisin ja sunnuntaisin klo 18–20
www.svenskakyrkan.se/chatt

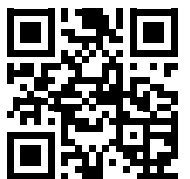
NETTIKIRJE

Vastaus 24 tunnin kuluessa
svenskakyrkan.se/palvelevapuhelin

Rukousnetti

Kirjoita rukous omin sanoin Ruotsin kirkon rukousnettiin osoitteessa be.svenskakyrkan.se. Rukouksen voi kirjoittaa suomeksi. Sivuilla voit myös sytyttää virtuaalisen kynttilän, johon voit liittää muistosoja ja rukouksen. Kynttilän ja rukouksen voit lähettää haluamaasi kirkkoon.

Bönwebben

På be.svenskakyrkan.se kan du skriva din egen bön. Där kan du också tända ett virtuellt ljus och skriva minnesord till den eller dem du tänker på. Ljuset kan du skicka till valfri kyrka.

Joulusauna on rakas perinne

Maria Ojalan lapsuudenkodissa joulusauna oli rakas perinne. Aatonaaton jouluvalmistelujen jälkeen oli luvassa rauhallinen hetki saunan lämmössä.

Joulusauna tuo joulun rauhan.
Julbastun ger dig julfrid. Foto: la Ojala

– Joulukuun 23. päivänä saunaan mentiin aina myöhään, puolen yön jälkeen. Päivällä laitoimme ruokaa, leivoimme ja koristelimme kuusen. Suomalaisia joululauluja soitettiin kasetilta.

– Otimme saunaan mukaan appelsiineja ja söimme ne siellä. Niistä levisi ihana tuoksu. Saunan jälkeen olimme puhtaita ja hienoja jouluksi.

Marian äiti Aino siivosi ja touhusi koko päivän. Keittiössä tuoksui vahvasti, kun kinkku oli uunissa. Isä Olli kuori perunoita.

Joulukuusi haettiin kellarista koristeltavaksi aatonaattona.

– Äidillä ja minulla oli yhteinen suosikkiperinne. Kun sytytimme kuusen kynttilät, äiti luki sen, mitä hän oli

”Otimme saunaan mukaan appelsiineja ja söimme ne siellä. Niistä levisi ihana tuoksu.”

kirjoittanut muistiin kuusen riisujaisissa alkuvuonna. Äiti kirjoitti aina ylös vuoden tapahtumia ja Raamatun jakeita ohjenuoraksi tulevaa varten, kun kuusi riisuttiin ja vietiin ulos. Ennen joulua nämä sanat luettiin, ja muistelimme kaikkea, mitä oli tapahtunut.

”Kun sytytimme kuusen kynttilät, äiti luki sen, mitä hän oli kirjoittanut kuusen riisujaisissa alkuvuonna.”

Sauna rakennettiin

Kun Ojalan perhe osti talon Skoghallista vuonna 1981, ei kestänyt kauaa ennen kuin he rakensivat saunan. Se valmistui seuraavana vuonna. Silloin suurin osa perheen kuudesta lapsesta oli jo muuttanut pois kotoa. Siksi joulusaunasta tuli Marian ja Aino-äidin perinne, mutta Marian isäkin saattoi olla joskus mukana.

– Kaksi asiaa on minulle erityisen tärkeitä, kuusen kynttilöiden ripustaminen ja joulusauna. Sen perinteen olen siirtänyt lapsilleni, samoin kuin vuoden tapahtumien lukemisen. Silloin tuntuu siltä kuin äiti olisi läsnä.

– En tiedä vielä, miten joulusaunan käy nyt, kun talo saunoineen myytiin tänä vuonna, Maria sanoo.

JONATAN EDLUND

Palavat kynttilät joulukuudessa luovat tunnelmaa jouluun. Levande ljus i julgranen ger stämning i julen. Foto: Gustaf Hellsing/lkon

Julbastu är en kär tradition

I Maria Ojalias barndomshem var julbastun en kär tradition. Efter en lång dag med förberedelser väntade värmen och en lugn stund kvällen innan julafton.

– Bastun på den 23 december inträffade alltid sent, efter midnatt. På dagen lagade vi mat, bakade och granen klädde. Finska julsånger spelades från ett kassettband.

– Till bastun tog vi med oss apelsiner och åt dem där. De spred en underbar doft. Badandet gjorde så att vi kände oss rena och fina inför julen.

Marias mamma Aino städade och fixade under hela dagen. I köket var matdoften tät, när skinkan stod i ugnen. Pappa Olli skalade potatis.

Julgranen hämtades upp från källaren dagen före julafton för att pyntas.

– Mamma och jag hade en favorittradition. När vi tänkte julgransljusen, läste hon upp det hon skrivit från julgransplundringen från början av året. Mamma skrev alltid ned årets händelser och några bibelverser som en vägledning inför framtiden, då granen skulle kastas ut. Inför jul lästes det upp och vi kom ihåg allt som hade hänt.

Bastun byggdes

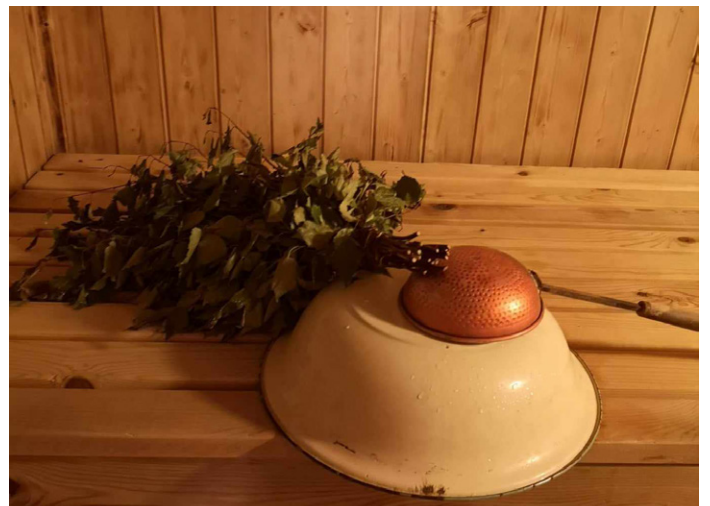
När familjen Ojala köpte sitt hus i Skoghall 1981, dröjde det inte länge förrän bastun byggdes. 1982 stod den färdig. Då hade de flesta av de sex barnen flyttat hemifrån. Julbastun blev därför Marias och mamma Ainos tradition, men det hände att

också hennes pappa var med.

– Två saker är särskilt viktiga för mig, att sätta julgransljusen på plats i granen och julbastun. Den traditionen har jag fört över till mina barn, likaså läsandet av årets händelser. Då känner jag att mamma är närvarande.

– Hur det skall bli med julbastun efter att huset med bastun såldes i år, vet jag inte ännu, säger Maria.

JONATAN EDLUND

Monien jouluperinteeseen kuuluu myös saunavasta. I många jultraditioner ingår även en badkvast. Foto: la Ojala

Joulun lahja

Jouluevankeliumissa idän tietäjät toivat Jeesukselle lahjoja. Millaisia lahjoja me annamme jouluna toisillemme?

Perimätiedon mukaan tietäjät olivat nimeltään Caspar, Melchior ja Balthasar - he esiintyvät myös Tiernapojissa. He lähtivät matkaan nähtyään uuden tähden taivaalla, sen he tulkitsivat merkiksi uudesta kuninkaasta. Tähteä seuraamalla he löysivät pienen lapsen ja ilahtuivat. He antoivat lapselle lahjaksi kultaa, suitsuketta ja mirhaa.

Arvokkaita lahjoja vastasyntyneelle. Lahjojen symbolista merkitystä on moni myöhemminkin pohtinut. Kultra kuvaa kaikkea sitä, mikä on tärkeää ihmisellisessä elämässä, se kertoo myös Jeesuksen ihmisyydestä. Suitsuke kertoo rukouksesta ja yhteydestä Jumalaan. Hyvältä tuoksuva mirha lääkitsee haavat ja sen avulla palsamoitiin myös ruumiita. Lapsen lahjat olivat siis koko elämää varten.

Joulukattaus. Foto: Anna Toivonen

Itämaan tietäjät tulivat vastasyntyneen Jeesuksen luokse lahjojen kanssa. De vise männen från fjärran tog med sig gåvor till den nyfödde Jesus. Foto: Kristin Lidell/Ikon

Soitin muutamalle tutulle ihmiselle ja kysyin, mikä heille on joulun lahja?

– Joulun hiljaisuus ja valo ovat joulun lahjaa minulle, kertoo Raili, joka viettää joulun kodissaan pienessä kaupungissa Itä-Göötanmaalla. Nuorena yksinhuoltajana oli haasteellista tehdä joulu pienille lapsille, nyt ovat lastenlapsetkin jo aikuisia. Juhlan puitteet ovat muuttuneet yksinkertaisimmiksi. Monena jouluna on vietetty nyyttikestejä, jokainen on tuonut mukanaan jonkun lempijouluruokansa. Joulupöytään katoimme aina ylimääräisiä lautasia niin, että tilaa oli myös naapureille ja ystäville.

Lastenlapsilleen Raili on usein antanut jonkun oman vanhan korunsa lahjaksi. Nykyisin ei enää jaeta lahjoja eikä kinkkukaan ole niin tärkeä. Railin mies nauttii bonusisaisän roolistaan, hän pelaa lastenlasten kanssa vanhoja pelejä. Raskaat sairaudet muistuttavat

Railia elämän rajallisuudesta, tärkeintä on saada kokoontua yhteen. Ikkunalla loistavat joulukynttilät viestittävät, että vielä saa toivoa ja odottaa uutta elämässä.

Oman kodin rauha

Aino kertoo viettävänsä joulun yleensä yksin. Joskus sisarukset ovat pyytäneet luokseen joulunviettoon, mutta sitten Aino on kuitenkin aika pian alkanut kaivata oman kodin rauhaa. Lapsuuden kokemuksista muistuu mieleen isän liiallinen alkoholin käyttö. Sisarusten kanssa odotettiin, milloin joulukatastrofi alkaisi. Kipeisiin muistoihin kuuluu, kuinka humalainen isä astui lahjaksi saadun nuken päälle ja rikkoi sen.

Ainon omiin jouluperinteisiin kuuluu, että jouluaattona laitetaan päälle juhramekko ja pöytä katetaan kauniiksi. Joululaulut antavat tunnelmaa ja jouluruokana on usein kalaa sekä porkkana- tai

lanttulaatikkoa. Sisko Suomesta lähettää kirjan lahjaksi. Jos on satanut lunta, rappusille voi tehdä lumilyhdyn. Lapsille Aino toivoisi kaikkea hyvää, erityisesti juuri jouluna.

Rakkautta ja lämpöä

Martin joulukuusi alkaa joulurauhan julistuksesta, jonka päätyttyä joulukuusi tuodaan sisälle. Sen tuoksu tuo joulun tunnelman. Martin mielestä koko elämä on lahjaa ja aivan erityisen suuri lahja on rakkaus ja lämpö. Martin vaimo kuoli 15 vuotta sitten ja silloin oli kovin raskasta olla yksin. Muutaman vuoden

kuluttua löytyi ihminen, jonka kanssa Martti on elänyt jo monta vuotta. Joululahjoja Martti saa ottaa vastaan monta kertaa vuodessa, kun verannalta löytyy naapurin jättämä laatikollinen halkoja. Kiitollisuus jää päällimmäiseksi mieleen puhelusta Martin kanssa.

Joulua voi viettää monella tapaa. Ensimmäisen joulun lapsi sai kuninkaalliset lahjat tietäjiltä ja he itse saivat ottaa vastaan joulun lahjan. He palasivat kotiin toista tietä lapsi sydämessään. Mikä mahtaa olla tämän joulun lahja?

ANNA TOIVONEN

Takkatuli lämmittää ja luo joulutunnelmaa. Eld i brasan värmer och ger julstämning. Foto: Anna Toivonen

Julens gåva

I julevangeliet tog de vise männen från fjärran med sig gåvor till Jesus. Vad är det för gåvor vi ger i jul till varandra?

Enligt traditionen hette de vise männen Caspar, Melchior och Balthasar - de förekommer också i sångspelet Tiernapojat (Stjärngossar). De gav sig i väg efter att ha sett en ny stjärna på himlen, den tolkade de som ett tecken på en ny kung. Genom att följa stjärnan fann de ett litet barn och blev glada. De gav barnet guld, rökelse och myrra i gåva.

Det var värdefulla gåvor för en nyfödd. Många har också senare funderat över gåvornas symboliska betydelse. Guld är en bild för allt det som är viktigt i det mänskliga livet, det vittnar också om Jesus mänsklighet. Rökelsen vittnar om bönen och förbindelsen till Gud. Den väldoftande myrran läker sår och med dess hjälp balsamerades också kroppar. Barnets gåvor var alltså avsedda för hela livet.

Jag ringde till några jag känner och frågade: Vad är julens gåva för dig?

– Julens tystnad och ljus är min julgåva, berättar Raili. Hon firar jul hemma i en liten stad i Östergötland. Som ung ensamstående förälder var det en utmaning att ordna jul för mina små barn. Nu är också barnbarnen redan vuxna. Festens krav har blivit

enklare. Under flera jular har vi ordnat knytkalas, alla har då tagit med sig en egen favoritjulmat. Vi dukade alltid med extra tallrikar på julbordet, så det även skulle finnas rum för grannar och vänner.

Raili har ofta gett barnbarnen något eget gammalt smycke i julklapp. Numera delar man inte ut gåvor. Maten som t ex skinkan är inte heller så viktig. Railis man njuter av sin roll som bonusmorfar, han spelar

gamla spel med barnbarnen. Svåra sjukdomar påminner Raili om att livet är begränsat. Det viktigaste är att man får samlas och vara tillsammans. Julljus som lyser i fönstret signalerar att man ännu får hoppas på och önska sig något nytt i livet.

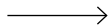
Egna hemmets frid

Aino berättar att hon vanligtvis firar jul ensam. Ibland har syskonen bett henne komma med på deras

Joulukuusi alkaa monelle siitä, kun joulurauha on julistettu ja joulukuusi tuotu sisälle. Julen börjar för många efter att julfriden är utlyst och julgranen burits in. Foto: Albin Hillert/Ikon

julfranden, men rätt snabbt har Aino ändå börjat sakna det egna hemmets frid. Av barndomens erfarenheter dyker pappans överkonsumtion av alkohol upp i minnet. Med syskonen väntade hon på när julkatastrofen skulle börja. Ett av minnena som gör ont är när den berusade pappan trampade på dockan hon fått i gåva och slog sönder den.

Till Ainos egna jultraditioner hör att klä sig i festklänning och duka bordet vackert på julaftonen. Julsånger skapar stämning och julmaten är ofta fisk samt morots- eller kålrotslåda. Systemen i Finland sänder ofta en bok i julklapp. Om det har snöat, går det att göra en snölykta som hon sätter på trappan. Aino önskar barnen allt gott speciellt just på julen.

Juldukning. Foto: Anna Toivonen

Kärlek och värme

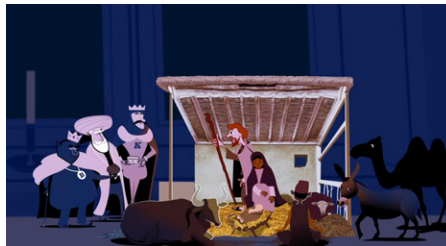
Marttis jul börjar när julfriden utlyses och julgranen sedan bärs in. Dess doft skapar julstämning. Martti tycker att hela livet är en gåva och en speciellt stor gåva är kärleken och värmen. Marttis hustru dog för 15 år sedan och då var det väldigt tungt att vara ensam. Efter några år fann Martti en vän som han redan levte tillsammans med i många år tidigare. Julklappar får Martti ta emot flera gånger om året när han på verandan finner en låda med ved som grannen lämnat där. Tacksamhet är det som främst blir kvar av samtalet med Martti.

Man kan fira jul på många sätt. Den första julen fick barnet kungliga gåvor av visa män som själva fick ta emot julens gåva. De tog en annan väg hem med ett barn i sina hjärtan. Vad är denna juls gåva? Vad kan denna juls gåva vara?

ANNA TOIVONEN

VERKOSSA · PÅ WEBBEN

Miksi vietämme joulua?

[Miksi vietämme joulua?](#) på Vimeo.

[Därför firar vi jul](#) på Vimeo.

FOTO: GUSTAF HELLSING / IKON

Kyrkguiden-sovellus

Kyrkguiden opastaa seurakuntaan.

Kyrkguiden

Appen Kyrkguiden visar vägen till församlingen.

tryggt
givande
givasverige

90
KONTO SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

PERINTEESTÄ EROON

FOTO: TRIE MORTU / KON

Yli 30 000 tyttöä
pakkonaitetaan
joka päivä.

Lucia-legenda kertoo työstä, joka kieltäytyi järjestetystä avioitosta. Hän puolusti oikeuttaan saada itse päättää kehostaan, uskostaan ja omista valinnoistaan. Tytöt taistelevat oikeuksistaan eri puolilla maailmaa vielä tänäänkin.

SWISHAA
LAHJASI

900 1223

act
Ruotsin kirkko

Elämme kaikki saman taivaan
alla ja yhdessä voimme luoda
paremman maailman.

Joulureseptejä Julrecept

Sekahedelmäkiisseli

4 annosta

200 g kuivattuja sekahedelmiä
1 l vettä
1 dl sokeria
pala kanelia
riipaus suolaa
1,5 rkl perunajauhoja

FOTO: DEB NYSTROM

Valmista näin:

1. Laita hedelmät yöksi likoon kylmään veteen, jossa on mausteena sokeria.
2. Laita hedelmät liotusvedessään kiehumaan. Lisää kanelitanko sekä ripaus suolaa. Keitä hedelmät miedolla lämmöllä täysin pehmeiksi.
3. Nosta hedelmät reikäkauhalla liemestään tarjoilukulhoon. Ota pois kanelipala.
4. Nosta kattila liedeltä. Lisää pieneen vesitilikkaan sekoitettu perunajauho keitinliemeen ohuena nauhana hitaasti sekoittaen. Kuumenna kiisseli kiehuvaksi sekoittamatta sitä.
5. Kaada kiisseli hedelmien päälle ja ripottele sokeri pinnalle. Jäähdytä.

Tarjoa riisipuuron kanssa joulupöydässä tai sellaisenaan jälkiruokana.

Fruktsoppa

4 portioner

200 g torkad blandfrukt
1 l vatten
1 dl socker
en bit kanel
en nypa salt
1,5 msk potatismjöl

Gör så här:

1. Blötlägg frukten i sockrat vatten över natten.
2. Koka frukten i sockervattnet. Lägg i kanelstången och en nypa salt. Koka frukten på svag värme tills den blir helt mjuk.
3. Ta upp frukten med en hålslev och lägg den i en serveringsskål. Ta bort kanelstången.
4. Ta kastrullen från plattan. Rör ihop potatismjöl och lite vatten och håll ner blandningen långsamt i kokvattnet samtidigt som du rör om. Koka upp utan att röra om.
5. Häll soppan på frukten och strö över socker. Låt svalna.

Servera med risgrynsgröt på julbordet eller ensam som efterrätt.

Vanhan ajan sienisalaatti

320 g suolasieniä
1 punasipuli
1 dl kuohukermaa
1 dl ranskankermaa
1/3 tl valkopippuria
1/2 tl sokeria
1/2 tl suolaa
1 tl valkoviinietikkaa

Halutessasi pinnalle sipulia

Valmista näin:

1. Liota sieniä vedessä yön yli ja huuhto sen jälkeen siivilässä. Levitä sienet paperille, painele kosteus pois, ettei salaattista tule vetistä.
2. Kuori sipuli ja leikkaa se hienoksi silpuksi.
3. Vatkaa kerma napakaksi vaahdoksi. Sekoita joukkoon ranskankermaa.
4. Sekoita kermaseokseen sienet ja sipulisilppu. Maistele ja lisää etikka, valkopippuri, sokeri ja suolaa.
5. Anna salaatin vetäytyä jääkaapissa.

Traditionell svampsallad

320 g saltad svamp
1 rödlök
1 dl vispgrädde
1 dl crème fraiche
1/3 tsk vitpeppar
½ tsk socker
½ tsk salt
1 tsk vitvinsvinäger

Garnera med lök om du vill

Gör så här:

1. Blötlägg svampen i vatten över natten och skölj den sedan i ett durkslag. Bred ut svampen på hushållspapper, tryck bort fukten så att salladen inte blir vattnig.
2. Skala löken och finhacka den.
3. Vispa grädden till en fast konsistens. Blanda i crème fraiche.
4. Lägg svampen och lökhacket i gräddblandningen. Smaka av och håll i vinäger, vitpeppar, socker och salt.
5. Låt salladen dra i kylskåp.

FOTO: GUSTAF HELLSING/IKON

Malin Vadman ja Jonatan Edlund joululaulujen nauhoituksessa Karlskogan kirkossa. Malin Vadman och Jonatan Edlund spelar in julsånger i Karlskoga kyrka.

Kuuntele Kauneimpia joululauluja

Vuodesta 1973 on Suomessa ja Ruotsissa laulettu kauneimpia joululauluja. Tänä vuonna Kauneimmat joululaulut -perinne täyttää 50 vuotta.

Perinteet yhdistävät ja tuovat meidät lähemmäksi toisiimme. Kauneimmat joululaulut ovat tehneet sitä viimeiset 50 vuotta.

Samaan aikaan eri puolilla maailmaa on ei-toivottuja perinteitä, kuten vinoutuneita sukupuolirooleja. Miesten ja naisten välisessä tasa-arvossa on edelleenkin parantamisen varaa. Act Ruotsin kirkon tämän vuoden joulukampanjan keskiössä ovat sellaiset perinteet ja sukupuoliroolit, jotka vahingoittavat tyttöjä ympäri maailmaa. Sinä, joka laulat tai kuuntelet Kauneimpia joululauluja, voit olla mukana parantamassa maailmaa.

Täältä löydät Kauneimmat joululaulut:

Kauneimmat joululaulut Ruotsin kirkon verkkosivustolla

Voit kuunnella Kauneimpia joululauluja myös [Ruotsin kirkon verkkosivuston kautta](#). Verkkosivuilta löydät myös selattavan Kauneimmat joululaulut -vihkon.

Kauneimmat joululaulut Facebookissa

Kauneimmat joululaulut soivat tänä vuonna [Ruotsin kirkon Facebook-sivulla](#). Joka päivä joulukuun ensimmäisestä alkaen voit kuunnella sivulla uuden joululaulun. Jokaiseen joululauluun olemme tehneet lyhyen esittelyjuonnon.

Kauneimmat joululaulut Youtubessa

Ruotsin kirkon kansallisen tason verkkosivusto puffaa [Youtubessa](#) olevaan Kauneimpien joululaulujen joulukalenteriin, jossa joulupäivään

saakka avautuu uusi luukku. Jokaisena päivänä juontaja esittelee päivän kauneimman joululaulun.

Youtube-kanavalla voi valita laulujen esittelyjuonnolle tekstityksen suomeksi tai ruotsiksi.

Näit saat videon tekstityksen:

Haluatko saada videon suomenkielisen tekstityksen? Klikkaa videon alalaidassa olevaa hammasratasta (kugghjul) ja valitse tekstityskieli otsikon "Undertexter/textning" alta.

Tule mukaan yhdessä laulamaan!

Etsi [Ruotsin kirkon yhteisestä kalenterista](#) sinua lähellä oleva kirkko tai seurakuntakoti, jossa lauletaan Kauneimpia joululauluja. Löydät kalenterin "Tapahtumakalenteri – Ruotsin kirkko" aivan verkkosivun lopusta. Tule mukaan laulamaan!

Lyssna på De vackraste julsångerna

Sedan 1973 har man i Sverige och i Finland sjungit de vackraste julsångerna. I år fyller traditionen 50 år i Sverige.

Traditioner skapar sammanhang och för oss närmare varandra. De vackraste julsångerna har gjort det under de senaste 50 åren.

Samtidigt sker oönskade traditioner runtom i världen, som snäva könsroller, där ojämlikheten mellan män och kvinnor fortfarande är tydlig. I Julinsamlingen 2023 sätter Act Svenska kyrkan fokus på de skadliga traditionerna och könsrollerna som särskilt drabbar flickor runt om i världen. Du som sjunger eller lyssnar till De vackraste julsångerna kan vara med och göra världen lite bättre.

Anna lahjasi Act Ruotsin kirkolle, näin parannamme yhdessä maailmaa.
Act Ruotsin kirkko vie lahjasi eteenpäin.

Swishaa lahjasi 900 1223

Ge ditt bidrag till Act Svenska kyrkan, så gör vi vår gemensamma värld bättre för alla att leva i. Swisha gärna en gåva till Act Svenska kyrkan.

Swisha din gåva till 900 1223

Här hittar du De vackraste julsångerna:

De vackraste julsångerna på Svenska kyrkans webbplats

Du kan lyssna på De vackraste julsångerna även på [Svenska kyrkans webbplats](#). På webbplatsen på finska hittar du även De vackraste julsångerna -sånghäftet som ett bladdringsbart häfte.

De vackraste julsångerna på Facebook

De vackraste julsångerna kan du lyssna på i år på [Svenska kyrkans Facebooksida](#). Varje dag från och med den första december kan du lyssna en julsång på Svenska kyrkans Facebook-sida. För varje julsång har vi gjort en kort presentation.

De vackraste julsångerna på Youtube

Svenska kyrkans nationella nivå puffar på julsångernas webbsida till julkalendern [på Youtube](#).

Programvärdarna för Kauneimmat joululaulut öppnar en ny lucka varje dag med våra vackraste julsånger.

På denna Youtube-kanal kan du välja textning på finska eller svenska till sångpresentationerna.

Instruktion för textning:

Vill du se videon textad? Klicka på kugghjulet i videons nedre kant och välj språk under rubriken Undertexter/Textning.

Kom med och sjung tillsammans!

Sök i [Svenska kyrkans gemensamma kalender](#) en kyrka eller ett församlingshem nära dig, där det sjungs De vackraste julsångerna. Du hittar kalendern "Tapahtumakalenteri – Ruotsin kirkko" alldeles på slutet av den finskspråkiga webbplatsen. Kom med och sjung tillsammans!

Kuuntele joululauluvihkon uusia lauluja

Himmeli-lehti tarjoaa sinulle muutaman uuden (ja yhden vanhan tutun) joululaulun tämän vuoden joululauluvihkosta.

Lyssna på några nya sånger från julsångshäftet

Himmeli-tidning bjuder in dig att lyssna på några nya julsånger (och en gammal bekant julsång) från årets julsångshäfte.

[Nyt sytytämme
kynttilän](#)

[Nu tändes vi
vårt första
ljus](#)

[Hei, mummo](#)

[Jouluna he kaikki
ovat täällä](#)

[Maa oon niin
kaunis](#)

Joulun väri on vihreä

TEKSTI · TEXT: JONATAN EDLUND

Sanotaan, että virvoitusjuomajätti on antanut joululle punaisen värinsä. Olen eri mieltä. Vanhemmissa joulukorteissa on usein punainen omena. Pihalla on lumen peittämä omenapuu, jossa on myöhään kypsyviä punaisia talviomenia. Pihalla on myös lumen alle jäänyt pihlaja, jonka marjat loistavat kuin kirkkaat valonheittimet valkeuden läpi.

Nämä kuvat ovat kauniita, mutta myös toiveikkaita. Valkean, kylmän ja elottoman peitteen alla on elämää. Lumen tullessa jotkut puut eivät edes pudota lehtiään, vaan ne roikkuvat oksissa kuin voileivät, joissa on ihan liikaa valkeaa voita päällä.

”Hän esitti heille myös vertauksen: ”Katsokaa viikunapuuta – tai mitä puuta tahansa. Kun näette lehtien puhkeavan, tiedätte itsekin, että kohta on sadonkorjuun aika. Samoin te tiedätte näistä tapahtumista, että Jumalan valtakunta on lähellä.” (Luuk 21:29–31 UT2020 mukaan)

Joulun ja adventin aika kertovat uudesta ajasta. Syntyy lapsi, kuningas, ja uusi aikakausi alkaa. Joulun väri voisi yhtä hyvin olla vaaleanvihreä, niin kuin kevään ensimmäiset silmut lehtipuissa. Ne puhkeavat hentoina ja kertovat toivosta.

Jeesus on uusi toivo. Tarvitsemme muistutusta siitä vuodesta toiseen. Joulun väri on kuin ensimmäinen pääsiäinen, joka kertoo uudesta, kuoleman voittamisesta. Jeesus jatkaa vertaustaan: ”Minä vakuutan teille, että kaikki tapahtuu ennen kuin tämä sukupolvi katoaa. Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät katoa koskaan.” (Luuk 21:32–33 UT2020 mukaan)

Joulun väri on punainen. Ehkä sen pitäisi olla juuri puhjenneen lehden vihreä muistutuksena vastasyntyneestä Jeesus-lapsesta. Myöhemmin Jeesus kasvaa aikuiseksi, lähtee maailmalle ja julistaa toivoa. Tulee pääsiäinen, auringon säteet paistavat tyhjään hautaan ja kaikesta tulee keltaista ja toivorikasta. Jälleen.

Julens färg är grön

Det sägs att ett stort läskedrycksföretag har gett julen den röda färgen. Det tror inte jag. I vykort från äldre jular finns ofta det röda äpplet med. I trädgården står ett snötäckt äppelträd med röda vinteräpplen, de där som mognar sent. Där finns också det översnöade rönnbärsträdet, vars bär lyser som intensiva strålkastare genom det vita.

Dessa bilder är vackra, men också hoppfulla. Under det vita, kalla och livlösa täcket finns något som har liv. När snön kommer tappar vissa träd inte ens löven, utan de hänger där som smörgåsar med alltför mycket vitt smör på.

”Jesus gav dem en liknelse: ’Se på fikonsträdet och alla andra träd. När de börjar knoppas, då förstår ni av er själva att nu är sommaren nära. På samma sätt vet ni när ni ser detta hända att Guds rike är nära.’” (Lukas 21:29–31)

Jul och advent talar om nya tider. Ett barn, en kung skall födas. Han är början på en ny era. Julens färg skulle lika gärna kunna vara ljusgrön som de första knopparna på vårens träd. De spirar skört och talar om hopp.

Jesus är det nya hoppet. Vi behöver den påminnelsen från år till år. Julen blir som en första påsk, som talar om det nya, uppståndelsen från döden. Jesus fortsätter sin liknelse: ”Sannerligen, detta släkte skall inte förgå förrän allt detta händer. Himmel och jord skall förgå, men mina ord skall aldrig förgå.” (Lukas 21:32–33)

Julens färg är röd. Kanske skulle den vara grön som spirande löv, en påminnelse om det nyfödda Jesusbarnet. Sedan blir Jesus vuxen, går ut i världen och förkunnar hopp. Påsken kommer och solens strålar lyser över den tomma graven och allt blir gult och hoppfullt. Igen.